

„Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot”

Máté evangéliumában Jézus kétszer is idézi Hóseás 6:6-ból azt a részt, ahol Isten azt mondja: „**Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot**”. Ezt a farizeusokhoz intézte, akik nem voltak irgalmasak. A farizeusok egy olyan társadalmi réteg voltak, amelyet sokan közülünk, akik olvasták az evangéliumokat, elég jól ismerünk. Azonban az a helyzet, hogy nehezen tudjuk elképzelni, hogy ha nem vagyunk irgalmasak, akkor olyanok vagyunk, mint a farizeusok. De nézzük meg az irgalmasság (vagy annak hiánya) témáját részletesebben.

Az első alkalom, amikor az Úr ezt a Hóseás-idézetet használta, Máté, az akkori vámszedő, későbbi apostol és evangélista elhívásakor volt. Máté maga írja le a jelenetet:

Máté 9:9-13

„Amikor Jézus továbbment onnan, meglátott egy embert ülni a vámnál, akit Máténak hívtak, és így szólt hozzá: „Kövess engem!” Az felkelt, és követte őt. És történt, amikor Jézus asztalhoz telepedett a házban, sok vámszedő és bűnös jött oda, és letelepedtek Jézussal és az ő tanítványaival együtt. Meglátták ezt a farizeusok, és szóltak tanítványainak: „Miért eszik a ti mesteretek vámszedőkkel és bűnösökkel együtt?” Ő pedig, amikor ezt meghallotta, így szólt: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Menjetek, és tanuljátok meg, mit jelent ez: **Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot. Mert nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.**”

A farizeusok nem tévedtek: azok, akikkel az Úr evett, valóban bűnösök voltak. Ezért úgy gondolták, hogy az Úrnak nem is szabadna ezekhez az emberekhez közelednie. De figyelmen kívül hagyták, hogy Ő pontosan ezekért az emberekért jött! Míg a farizeusok azt mondták: „Ne közeledjete hozzájuk, mert bűnösök”, az Úr azt mondta:

„Egyek és igyak velük, mert értük jöttem, hogy megkeressem őket és visszahívjam őket a bűnbánatra”. Ma is ugyanez a helyzet: ha elkerüljük a „bűnösöket” – mintha mi magunk nem lennénk bűnösök –, akkor olyanok vagyunk, mint a farizeusok. Büszkeségük arra készítette őket, hogy „bűntelennek” minősítsék magukat, és nem engedték meg maguknak, hogy irgalmat mutassanak azok iránt, akiket „bűnösnek” tartottak. De Isten ellenáll a gőgösöknek, és kegyelmet ad az alázatosoknak, ami ismét egy ószövetségi szakasz, amelyet kétszer idéznek az Újszövetségben (Példabeszédek 3:34, Septuaginta (Megjegyzés: a Septuaginta az Ószövetség ókori görög fordítása; az Újszövetségben az Ószövetség körülbelül 2/3-a ebből a változatból származik)):

Jakab 4:6

„De még nagyobb kegyelmet is ad, ezért mondja: **„Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmét adja”.**”

És 1 Péter 5:5

„Ugyanúgy, ti ifjabbak: engedelmeskedjete az idősebbeknek, egymás iránt pedig valamennyien legyetek alázatosak, **mert az Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.**”

Isten az alázatosságot keresi. Ez hiányzott a farizeusokból és hasonlókból, és sokszor hiányzik belőlünk is. Erre a magatartásra példát találunk a Lukács evangéliumában 18:9-14:

Lukács 18:9-14

„Némely elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta: „Két ember ment fel a templomba imádkozni: az egyik farizeus, a másik vámszedő. A farizeus megállt, és így imádkozott magában: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, parázna, vagy mint ez

a vámszedő is. Bőjtölök kétszer egy héten, tizedet adok mindenből, amit szerzek. A vámszedő pedig távol állva, még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek. Mondom nektek, ez megigazulva ment haza, nem úgy, mint amaz. Mert mindenki, aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik."''

Isten szereti az alázatos szívűeket, és megveti a gőgösöket. Nem azt nézi, hogy hány jó cselekedetet hajtottunk végre, mit tettünk vagy mit nem tettünk. Ha amit tettünk, nem alázatos szívből, mások iránti irgalmasságból fakadt, akkor ugyanolyan értéktelen, mint a gőgös farizeusok cselekedetei. Mert az Úr „irgalmat akar, és nem áldozatot”. De a farizeusok ezt figyelmen kívül hagyták, és mi is sokszor figyelmen kívül hagyjuk, irgalom nélkül végzünk vallási cselekedeteket.

A második alkalom, amikor látjuk, hogy az Úr a farizeusokhoz szól, ugyanazt a részt használva a Hóseás 6:6-ból, a Máté 12-ben található. Ott ezt olvassuk:

Máté 12:1-8

„Abban az időben Jézus gabonaföldeken ment át szombaton, tanítványai pedig megéheztek, és elkezdtek kalászokat tépdeshi és enni. Amikor ezt meglátták a farizeusok, szóltak neki: „Íme, tanítványaid olyat tesznek, amit nem szabad tenni szombaton.” Ő pedig ezt válaszolta nekik: „Nem olvastátok, hogy mit tett Dávid, amikor kíséretével együtt megéhezett? Bement az Isten házába, és a szent kenyereket ették meg, amelyeket nem lett volna szabad megennie sem neki, sem az ő kíséretének, hanem csak a papoknak. Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy szombaton a papok a templomban megszegik a szombatot, mégsem vétkeznek? De mondom nektek, hogy még a templomnál is nagyobb van itt. **Ha pedig értenétek, mit jelent ez: Irgalmasságot akarok, nem áldozatot, - nem ítéltétek volna el azokat, akik nem vétkeztek.** Mert az Emberfia ura a szombatnak."''

A farizeusok nagyon jól ismerték a törvény betűjét. És a törvény betűje szerint igazuk volt. De ahogy Pál mondta:

2 Korinthus 3:5-6

„Nem mintha önmagunktól, mintegy a magunk erejéből volnánk alkalmasak, hogy bármit is megítéljünk; ellenkezőleg, a mi alkalmasságunk az Istentől van. Ő tett alkalmassá minket arra, hogy az új szövetség szolgálói legyünk, **nem betűé, hanem Léleké, mert a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít.**”

Amikor valaki csak a betűhöz ragaszkodik, a szellem nélkül, akkor nem Isten szolgálója lesz, hanem farizeus. Például a betű azt mondta: „tartsd meg a szombatot”. De ha az irgalom megkövetelte, például azért, hogy valaki meggyógyuljon szombaton, akkor ez a parancsolat hatályát veszítette. **Az irgalom nagyobb volt és nagyobb, mint bármely parancsolat. Mert a legnagyobb parancsolat az, hogy szeressük egymást.** Ahogy Máté 22:37-40 mondja:

„Jézus így válaszolt: "Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. **E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.**”

És ahogy az 1 János 4:20 mondja nekünk:

„Ha valaki azt mondja: „Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.”

Isten szeretete az első parancsolat, de azt mondani, hogy szeretjük Istent anélkül, hogy szeretnénk egymást, hazugság. Csak akkor mondhatjuk igazán, hogy „szeretem Istent”, ha szeretjük egymást. És ez a legfőbb parancsolat. A farizeusok ezt nem tudták megérteni. Nem tudták megérteni, hogy az egész törvény és a próféták Isten és egymás

szeretetén alapulnak. A szombat parancsolata és minden más parancsolat alárendelt volt egymás szeretetének és irgalmasságának. Ez volt a törvény szelleme. De ők csak a betűt ismerték és fogadták el. A betűről a legapróbb részletekig tájékoztatták őket. Mit kell tenni, mikor kell tenni, hogyan kell tenni, mik a követelmények a napokkal, az évszakokkal, a mennyiségekkel kapcsolatban. Mindent tudtak a törvény BETŰJÉRŐL, de figyelmen kívül hagyták a törvény SZELLEMÉT, az alázatot, az irgalmat és az egymás iránti szeretetet. Ahogy az Úr egyszer mondta nekik:

Máté 23:23

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, a kaporból és a köményből, de elhagytátok mindazt, ami a törvényben ezeknél fontosabb: **az igazságos ítéletet, az irgalmasságot és a hűséget;** pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni.”

Az írástudók és farizeusok elsőik voltak a tized fizetésében, de utolsók az igazságosságban, irgalmasságban és hűségben. Az igazságosság, irgalmasság és hűség azonban a törvény legfontosabb, legnehezebb, legjelentősebb pontjai. Ezek azok a dolgok is, amelyek alázatos szívből fakadnak, olyan szívből, amelyet Isten keres. Nem számít, mennyit adunk tizedet, vagy milyen más áldozatokat hozunk. Ha megtagadjuk az irgalmat embertársainkkal szemben, akkor mi is olyanok vagyunk, mint a farizeusok. **Másképp fogalmazva: az egyetlen dolog, ami megmutatja, hogy farizeusok vagyunk-e vagy Isten igazi szolgálói, nem az áldozataink, hanem az irgalom és a szeretet, amit egymás iránt tanúsítunk. Isten igazi szolgálói irgalmat mutatnak embertársaik iránt. A farizeusok viszont áldozatokat hoznak, irgalom nélkül.** A farizeusok és hasonlóik számára – sokszor – a külsőségek a fontosak, különösen azok, amelyeket mások is láthatnak, így táplálva büszkeségüket és egoizmusukat. Ahogy Máté 23:1-7, 13-14 mondja:

„Akkor Jézus így szólt a sokasághoz és tanítványaihoz: "Az írástudók és farizeusok a Mózes székébe ültek. Tehát mindazt, amit mondanak, tegyétek meg és tartsátok meg, de cselekedeteiket ne kövessétek, mert beszélnek ugyan róla, de nem teszik. Súlyos és elhordozhatatlan terheket kötnek össze, és az emberek vállára rakják, de maguk az ujjukkal sem akarják azokat megmozdítani. Mindent csak azért tesznek, hogy feltűnjenek az embereknek: megszélesítik imaszíjaikat, és megnagyobbítják ruhájuk bojtjait; a lakomákon az asztalfőn és a zsinagógákban a főhelyeken szeretnek ülni; szeretik, ha köszöntik őket a tereken, és ha mesternek szólítják őket." „Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni. Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek házát, és színlelésből mégis hosszasan imádkoztok: ezzel súlyosabb ítéletet vontok magatokra.”

A farizeusok viselkedésének fő jellemzője a képmutatás. A farizeus istenfélőnek tűnik, de a szíve istentelen. Alázatosnak tűnik, miközben tele van büszkeséggel. Nehéz terheket rak az emberek vállára, de ő maga nem is akarja megérinteni ezeket a terheket. Hosszú és végtelen imákat mond, de ugyanakkor felfalja az özvegyek házát. Kívülről vallásosnak és istenfélőnek tűnik, de belül büszkeséggel teli és irgalom nélkül. Amennyire így viselkedünk, mi is farizeusok vagyunk. És ez az, amit a hamis vallás sokszor tesz: farizeus, azaz képmutató, terhes, irgalmatlan és büszke. Míg az igazi vallás az, ahogy Jakab 1:27 meghatározza:

Jakab 1:27

„Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban, és tisztán megőrizni az embernek önmagát a világtól.”

Az Isten előtt valódi és feddhetetlen vallás nem a tökéletes dogma vagy a sok vallási cselekedet vallása, hanem csak **a kegyelem és a szeretet vallása.**

Térjünk vissza a farizeusokhoz, és hasonlítsuk össze viselkedésüket és azokét, akik őket utánozzák, Jézuséval. Ők nem voltak irgalmasak a „bűnösökkel” szemben. Jézus velük evett, megpróbálta meggyógyítani őket. Ők mindent megtettek, hogy mások lássák őket. Jézus azonban csodákat tett, és elrejtőzött, vagy megkérte a meggyógyítottakat, hogy NE terjesszék a hírt. Miért? Mert azt élte, amit tanított. Azt mondta:

Máté 6:1-6

„Vigyázzatok: a kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, hogy lássanak titeket, mert így nem kaptok jutalmat mennyei Atyátoktól. Amikor tehát adományt adsz, ne kürtöltesd magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsérjék őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. **Te pedig amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, hogy adakozásod titokban történjék; a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.** Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcasarkokon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Te pedig amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódát bezárva imádkozzál Atyádhoz titokban; Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked.”

Ezt tanította, és ezt is tette. Ezért rejtőzött el a csodák után.

Összefoglalva: az igazságosság, az irgalom, a hit és az egymás iránti szeretet a fontos. Nem az áldozat. Istenünknek nincs szüksége arra, hogy mi bármit is felajánljunk Neki. Vallási ünnepeink vagy szabályaink semmit sem jelentenek Neki, ha nincs irgalom bennünk. Ebben a kegyetlen világban Isten azt akarja, hogy mi legyünk az irgalom hírnökei. Ebben az igazságtalan világban igazságot kell cselekednünk. Ebben a hitetlen korban azt akarja, hogy hitünk legyen. Ezt értette az Úr, amikor azt mondta, hogy mi vagyunk a föld sója és fénye:

Máté 5:13-16

„Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni? Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják, és eltapossák az emberek. Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a hegyen épült város. A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házában. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.”

Az irgalomban, igazságosságban és hitben járók miatt van még fény ebben a világban, a mi fényünk. Tartsuk meg ezt, és hagyjuk, hogy ez a fény, az Úr fénye ragyogjon rajtunk keresztül ebben a világban, örömet szerezve Atyánknak, nem holt vallási cselekedetekben járva, hanem irgalomban, igazságosságban és hitben, pontosan úgy, ahogy Mesterünk tette. Mert ahogy Miká 6:8 is mondja:

Miká 6:8

„Megjelentette néked, oh ember, mi legyen a jó, és mit kíván az Úr te tőled! Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmasságot, és hogy alázatosan jársz a te Isteneddel.”